

Алекс Болдин

О, соле мио!

През нощта се изля пороен дъжд, нещо необичайно за месец юли. Зад остъклените на терасата мълните бляскаха една след друга, дъждът плъщеше неистово, вятърът беснееше в клоните на близката тополя. В даден момент тя не издържа и един голям клон, отчупвайки се с трясък, падна досами стената на кооперацията.

При такава буря беше трудно да се спи. Мони Таранката се въртеше в леглото, облян в пот, измъчван от кошмари, задушаван от спарения въздух. В даден момент се събуди, ококори очи и светна лампиона.

– Леле-мале, леле-мале... – подскочи той внезапно, протегна се сърчно и изкуба кабела за интернета от гнездото на компютъра. – Ще изгори тоя пустиняк за нула време! Пък може и вече наистина да се е овапцала работата. Заранта ще видим. – промърмори примирен той, отвори не дочетения роман на Карл Май и се задълба във фабулата...

Когато вече Винету водеше племето си към Скалистите планини, Мони неволно изпусна романа и затвори унесен очи в предутринна дрямка. Зората се пукна в алено и слънцето обля с немирните си лъчи измитите сиви жилищни кооперации около Стария пазар. Ранобуден петел се задави в ликуващо кукуригане, а влюбените гълъби загукаха с любовен ентузиазъм досами терасата. Този номер го правеха всяка сутрин защото им бе създаден условен рефлекс от Пеци – бръснаря. Всяка сутрин ги хранеше с шепя хлебни трохи, а след това им хвърляше една бомбичка и наблюдаваше ефекта.

Ефектът беше ясен, гълъбите подплашени отлитаха, а Мони се събуждаше с най-добрата си и старателно отрететирана цветиста псувня. В това отношение двамата бяха във война, понеже да те събудят с трясък е просто отвратително, но пък иначе явлението нямаше продължение тъй като Мони си бе кротка душица а Пеци абсолютно невменяем. Така или иначе пиротехническите ефекти оставаха без последствие, но пък иначе вежливия сутрешен поздрав „Добутро!“ биваше съзнателно пропуснат колчем на Мони му се наложи да мине край бръснарницата.

Беше събота, една прекрасна юлска събота, ако се съди по грейналото слънце и се пренебрегне прясната кал.

– Да видим как е интернета! Оппа-а-а! Готово!... Готово ама не е готово! Пак нещо изгоря, мамка му! Да ви-и-и дим... – Той чукна с мишката по една иконка и вместо в мрежата да види един куп потребители, с огромна тъга видя... само себе си. – Мамка му! Останах и днес без интернет. Омбреето му се отваря работа, но сега да го будя, я се събудя я не. Всички не са ранобудни таласъми като Таранката.

Погледът му небрежно се плъзна по декоративния часовник с усмихнатата блондинка, спрял на случаен час, по полупразната бутилка с минерална вода и най-накрая се спря на прашния тъмносин калъф.

– Но това е идея! Колко отдавна не съм разпъвал такъмите, почти век. Дали ще има риба след такъв дъжд. Таранки дал бог, само да има мераклии. Абе меракът си е едно на ръка, ама няма билет, а без билет... – това бяха мисли неволно казани на глас с едно бързо преминаващо отегчение. Отегчението постепенно се оформи в надежда, надеждата в нагласа, а нагласата както всички знаем в амбиция. Дай му на човек амбиция и светът става негов, нали?

Едно златно правило е, че за да се запази жива една амбиция и целеустременост трябва непрекъснато, образно казано, да се добавят съчки в огъня.

Много години бяха минали от момента когато Мони Таранката беше хвърлял въдицата за последен път в язовирната вода, осем ли, десет ли години почти. Въпреки всичко, целият въдичарски инвентар бе запазен и непокътнат. Беше старателно опакован, от корковата тапа с кукичките, до старателно изработените плувки от гъши пера. Ето и сега, внимателно изтегляйки калъфа с прътовете, Мони се зачуди как е възможно да се е събрало толкова много прах през тези години.

Кихна отривисто, старателно изчетка калъфа на терасата и разопакова съдържанието. То беше прекрасно. Три съветски или руски, както се казва сега, лъскави пръта от фибростъкло блеснаха на утринното слънце. Най-малкият прът, нежно розов на цвят, му беше любимия. С него беше хващал най-много риба, беше най-удобен и най-бързо се скатаваше в случай, че се зададеше инспекторска контрола.

Мони Таранката имаше и едно старо правило: „Хванатата риба без билет е най-вкусната!“. През целият си въдичарски стаж беше регистрирал само веднъж разрешително за риболов. В повечето случаи ловеше риба контрабандно. Беше някак си по-вълнуващо и емоционално. Хващаха го не веднъж, но винаги се отърваваше като по чудо с минимална глоба.

Сега, когато ентузиазмът му разцъфна като млада къпина на стар плет, оставаше само да се извършат няколко съвсем дребни довършителни работи за да се осъществи мероприятиято. Трябваше да се зареди раницата, да се почисти стария руско-съветски велосипед, да се напомпат гумите му и пригответи хлебната стръв.

Когато започваше да прави рибарска стръв, Мони винаги беше нервен. Не бе свикнал да меси тестени заготовки и така добре се

наплескваше с тесто и брашно, че в даден момент спираше подсвирванията си и започваше псувните. Тоя път обаче се беше сетил предварително да приготви шишенцето с валериан, така че не се наложи да оставя тестени следи от пръсти по чекмеджето на аптекчката.

Последното яйце от хладилника беше замесено. Стръвта беше старателно опитана на вкус и миризма. Едно „М-м-м...“ беше възклицанието на доволство от свършената работа.

Слънцето се беше показало на пет инча над покрива на бившата копринена фабрика когато Мони Таранката въртеше бодро педалите по проядения асфалт на улица „Индустириална“. Две три ранобудни кучета се разляяха в резултат на нечуваната интервенция в тяхната жизнена територия, но като видяха, че да се гони велосипед не е така лесно както се гони кучка, в края на крайщата се отказаха. Изпохапах се едно друго и се отдалечиха към притихналия и ограбен Хлебозавод.

Гумите на велосипеда хлопнаха по запустелия железопътен прелез и пред погледа на щастливца се ширна безбрежната водна площ на големия язовир. От многото дъждове напоследък той се бе препълнил. Водата му се бе разляла по цялото поле. Водната кула едва се показваше над водното ниво. Зад язовира, над вилната зона, известна като „Лозята“, сънено се стелеше мъглата. Сега в ранната утрин тук там се вдигаше струйка влажен дим. Ранобудният стопанин се мъчеше да запали сухия и осечени буренак. Намокрен от дъжда, буренакът явно не припалваше, затова димните индиански сигнали се извиваха на странни кълбета и накрая се разсейваха в кристално бистрия и измит от дъжда въздух.

Кратък размисъл относно мястото за риболов споходи Мони. След едноминутно колебание той целеустремено се шумгна по калния изпълнен с дупки черен път. Трябваше да иде там, където инспекторския джип не можеше да мине. Велосипедът естествено беше бутан или носен на ръце през жвакащата кал, до момента когато пред него се изпречи сухия циментов канал. Това беше познатото препятствие, което трябваше да се премине за да се излезе на язовира. В сухо време това препятствие не беше сериозен проблем, но сега в тая кал нещата коренно се бяха изменили.

При опит да избута велосипеда, Мони се подхлъзна и плъсна в калното дъно на канала. Добре, че нямаше свидетели, иначе срамът му щеше да бъде неизбежен.

Стана, поотупа се, отърси някое и друго парче кал от себе си и тръгна отново.

Въпреки ранния час, пристрастените и вманиачени въдичари бяха вече запълнили по-добрите места за риболов. Всеки се бе загледал унесено пред себе си в очакване на ловния късмет. Още с първия поглед разбра къде ще бъде мястото. Трябваше да мине по една тесничка пътека между два огромни разлива и да стигне до малкия полуостров. Това беше стратегическо място от гледна точка на посоката на вятъра. Заливът на изток беше разкошен, тих и дълбок, само за лов на едра риба. Едра, едра, Мони си знаеше, че по-едра риба от таранка няма да хване. Просто такъв вид риба се въдеше в тоя бивш промишлен водоем. Изгледът от мястото също беше прекрасен. Докъдето ти поглед стига се виждаше безбрежна водна площ. Няколко местни чайки се стрелкаха ниско над водата, след това литваха с устрем в ясната синева с тънък крясък. Два три дългокраки щъркела се разхождаха важно из тинята на брега. Навеждаха се и рязко изхвърляха нагоре човки, стиснали малка рибка или изненадана жаба. Отвсякъде се носеше жабешко крякане, ту в неравен хор ту в едно интересно и екзотично соло. Тук там, седнали на голяма напмпана автомобилна гума, навлезли по на петдесетина метра навътре, въдичари бяха изправили в очакване въдиците. Край ниските брегове, други пък, седнали на малки столчета, замятаха прът след прът навътре в тихата, набраздената от малки вълнички вода. Това беше картина само за ценител и за пламенна въдичарска душа. Просто истинска идилия.

Трепна сърцето на Мони Таранката. Забушува отдавна угасналия ловен огън. Пое дълбоко въздух, издиша шумно, вдигна лице към слънцето и усмихнато си припя любимия припев от неаполитанската песен, „О, соле мио!“

Вдясно се оказа, че има съсед. Беше един пълничък мъж на средна възраст. Седеше на малко сгъваемо столче. На главата му се мъдреше сламена широкопола шапка. Въдиците му бяха няколко, разположени старателно наоколо. Очевидно, че не му вървеше в риболова, защото дори и след хвърляне на захранката, риба така и не споходи риболовния му инвентар. Той обаче весело си подсвиркваше и нехаеше. Явно беше дошъл повече за разходка отколкото с амбицията за успешен улов.

– Как е, как е, кълве ли? – като за добре дошъл пусна дежурния си лаф Мони.

– На червей се опитвам, но нещо не върви. Много ми е приятно, Ицо ме викат. Работа в текстилнио комбинат. През март получих инфаркт и синовете рекоха, „Те бе тате, те ти въдици. Трябва да станеш рибар за да живееш. Иначе като лежиш цел ден, гушваш букета и чао!“

Волно-неволю станах рибар и не изпускам нито един почивен ден да не ида за риба. А каквото хвана, е добре дошло. Разнообразявам менюто в къщи. Как ти се вижда времето? Дали ще вали? Каквото се е заоблачило към балкано, нема да ни се размине. Има ли тъмносиви облаци над нашио балкан, дъш ша вали.

– Абе нищо не можеш да кажеш. Нощес се изля, та чак преля, ама дали ще вали пак – бог знае. Аз съм на хлеб. Немам друга стръв. Само дето забравих да сложа памук в тестото та сега ще сменям често. Айде да е хаирлия...

Мони заметна въдицата. Плувката му потъна. Явно тежестта беше в повече. Извади я, махна оловната пластинка и отново заметна. Този път всичко като че ли бе добре. Остана само рибата да се престраши и да клъвне. Чака, чака, обаче нищо... Има време, ехе-е-е. Търпение Монка! С таранката сте на ти. Извади един домат и филия хляб от раницата и закуси на хладинка. Две три джанки пък му бяха десерта. Пийна няколко глътки вода от малкото шишенце и се загледа в плувката.

Внезапно зад себе си чу шум. Обърна се.

Един дребен сухичък, брадясал мъж с широка широкопола шапка беше се изправил зад него и го наблюдаваше. Дългите му мустаци висяха свободно чак под брадата му. Този пришелец му заприлича на един познат американски филмов герой от близкото минало. Дънди-Крокодила май се казваше, но като мъжка фигура бе значително по-дребен и по-слаб от него.

– Мориш ли я, приятел? – най сетне промълви ехидно Дънди. – Сега ще видиш бате Ицо какво може. Само глей и си трай.

Това беше очевидно самохвалство от страна на непознатия. Мони не харесваше такива хора. Замълча и се концентрира върху плувката. От време на време поглеждаше към съседа. Той беше седнал на два-три метра от него и важно започна да подрежда и оправя такъмите си. Отвори една кутия с къспе. Загреба с шепа и започна да хвърля захранка за рибата. Ето и това беше пропуснал да вземе Мони, рибната захранка. Сега ще гледа как лови самохвалкото и ще се яде отвътре. Хе-е-е-й, склероза, мамка му стара!

Ефектът не закъсня. Самохвалкото започна да вади риба след риба от водата. Гладното ято от таранки просто полудя от къспето. Мони жално и замечтано се загледа в така до болка познатата му процедура.

– Ей, адаш! Ти си бил тука бе! – провикна се самохвалкото към пълничкия Ицо. Кога си дошъл?

– О-х-о-о! Още в пет. Току що се беше разсъмнало. Оставих си

колата хей там, на сухото. Обаче не върви! Цели два часа вися цифка като пуек!

– Ще, ще! Ще видиш след малко. Я да ти дам от кюспето да захраниш. На дръж! – и той му хвърли кутията.

Ицо хвърли една две шепи стрито кюспе в малкото заливче пред себе си и зачака. Не след дълго новата му червена плувка се удави във водата.

– Брей! майка му стара! Какво стана!? Ще я отнесе, бе майка му стара! – закикоти се Дънди. – Вади де, вади. Ще я опушиш! Е-е-е, големо парче. Ти преби рибата бе!

– Верно бе адаш! Отдавна не съм хващал такова едро парче. Ама виж! Нема му горната джука! Леле-е-е! Таранка без джука!

– И аз съм хващал риба без джука. Това е да знаеш риба-гявол. Колко ли се е бързкала с мераклиите и ти и дойде дослука. Браво! Браво! Те това е късмет!

Мони наблюдаваше сцената и мълчеше. Какво имаше да каже. Навремето, когато си беше в силата и той хващаше такива парчета. Ама сега... Нещо не върви и се е запържило... та та... Абе! Ще, ще!

Слънцето беше изгряло високо и напичаше силно. Безболната шапка на Мони пареше на темето му. С голям оптимизъм сутринта той бе обул късите панталонки и гуменки на бос крак. Сега усещаше как слънцето жестоко гори белите му бедра и прасци. От време на време, за да се спаси от слънчевите езици, той се обръщаше насам-натам с единствената цел да изложи друга част от тялото си но жегата си беше жегата. Лекият ветрец само по някакъв невидим начин освежаваше иначе нагорещената обстановка.

Ето, клъвна и първата му риба. Извади я, скрито се прекръсти и заметна отново. Да, наистина потръгна. Закачи се и втора таранка на въдицата.

– Добре, е добре е! – Похвали го Дънди.

В този момент Джи Ес Ем-ма му затананика настойчиво. Той бръкна в джоба, извади чудото на техниката и натисна бутон за разговор.

– Хайде да се прибиращ! Вече е обяд, а съм купила и пиле на грил. Ще изгориш на това силно слънце... Поне хвана ли нещо? – разпитваше Мариянчето, жена му.

– Ама, аз сега започвам. Хванах две. – Мони се захвана в обяснения и не видя как плувката му се удави. Докато да обясни и таранката се откачи от кукичката. – Абе ти за беля ли ми се обаждаш. Изпуснах рибата!...

– Да слагам ли тигана? – засмя се жена му.

– Слагай го, но ме остави на мира. Аз риба ли ловя или...

– Ама ти си бил майстор на Джи Ес Ем-ите, бе колега? – подкачи го Дънди. – Ще ми обясниш ли нещо на моя. Вчера сина ми го подари и бъкел не му разбирам. Получих един Ес Ем Ес и не мога да го прочета.

– Дай да видя! – протегна ръка Мони и занатиска бутоните. – От Николай е!

– Да, да, да! Давай нататък!

– „Вземи половинка ракия. Утре в шест сме за риба.“ Канят те за риба, пич! И ракия трябва да носиш!

– Знам, знам. Уговорихме се да ходим за риба, но се изметна. Намерил си някаква работа. Несериозен човек, брей. И ракия взех за да върви риболова ама май ще си я пия сам.

– Гледай! Кълве ти! Ще го изпуснеш!

– Ех избяга ми! – затюхка се Дънди.

Слънцето напичаше жестоко. Белите крака на Мони добиха алено червен оттенък като кожата на млад воин от племето на Винету. Вратът му, там дето шапката не можеше да го запази, доби същия цвят. За сметка на това риболовът му потръгна. Плувката се потапяше при всяко хвърляне. В един момент една от хванатите таранки, вече извадена на сушата, се отскубна от ръката му и цопна във водата. Тя моментално бе последвана от цветиста псувня. Няколко мига по-късно, изваждайки стръвта от джоба си, ръката му се отплесна и пликчето с тестената топка цопна във водата. Мигом се хвърли да я извади, но се подхлъзна и седна във водата. Измокри цялата си долна част на тялото.

– Нещо започна да ми върви на кестерме. – измърмори си под носа Мони. Още не дорекъл сентенцията си и плувката започна да потъва без да е клъвнала рибата. Извади я, прегледа я внимателно и откри причината. Гъшето перо беше старо и се пълнеше с вода. Тая вода го потапяше без причина. Изтръска я силно, обърна я обратно и отново хвърли въдицата. Ефектът беше същият. Явно дяволът започваше да се меси в ме-роприятието му.

Огледа се, видя някаква пръчка, взе я в ръка и започна да я дялка. След минута издяланата от дърво нова плувка се люлееше по ефирно набраздената язовирна вода. Успехът му в улова продължи. Беше вече напълнил полиетиленовия плик с таранки. Прясно уловените риби пляскаха в него, излизаха една по една и като по команда се насочваха директно към водата. Това го изнерви. Не знаеше дали плувката да гледа или плика с рибата. Беше си забравил живарника в къщи. Абе всичко

тръгна наопъко. Най-накрая едната от двете кукички се закачи в някакво подводно храстче и се откъсна. Това сложи край на търпението му. Той свали жилката, отви макарата и разглоби пръта. Трябваше вече да свършва.

Дънди отдавна си беше отишъл. Ицо се премести до него. Беше си обул дълъг панталон за да запази краката си от силното слънце.

– Какво? Привършваме ли за днес?

– Стига толкова! Три кила риба са ми достатъчни. Ще има да я хрупкаме два дена с жената. Тръгвам, че слънцето цял ме изгори. Краката ми пламтят на огън. А и започнаха да ми пицят ушите. Сигурно и кръвното се е вдигнало. Но те съветвам с тоя инфаркт и ти да направиш като мен. Не си за слънце.

– Още малко ще полова и си тръгвам.

– Хайде със здраве! Вземи от моята стръв, че много кълве на хляб.

Мони нарами раницата, вдигна велосипеда и тръгна. От силното слънце пътят по който бе дошъл беше почти изсъхнал. Само някои от дълбоките локви се блещеха оцъкдени на изгарящото юлско слънце. Някъде на запад, откъм балкана се задаваха тъмни сиви облаци. Май отново идваше дъжд. Но няма да е скоро. Сигурно ще го излее привечер или през нощта.

Прибра се напълно изнемошял от жегата. Едва събра сили да измие велосипеда. Изми се със студена вода. Изпи една цяла купичка студено кисело мляко и легна. С лягането изпадна в унес. Беше слънчасал.

Привечер се разбуди за няколко минути колкото да изпие още една купичка кисело мляко. Мариянчето, виждайки състоянието му, не го качаше за нищо.

Целият гореше в огън, ръцете, краката, врата му. Болеше го адски главата. Изпи две хапчета за кръвното и пак се унесе в дрямка. Не знаеше колко време е минало. Беше забравил телевизора включен. Мариянчето спеше дълбоко на дивана в дъното на спалнята. Навън беше започнало отново да гърми и трещи. Мълниите проблясваха и осветяваха тавана на спалнята.

Погледна часовника. Беше един часа и половина. Имаше чувството че адът се отваря пред него, че слънцето се е вмъкнало във всяка негова частичка и го гори с адски пламъци. Тресеше го. Зъбите му тракаха като испански кастанети. Побягна към кухнята. Намокри една кърпа със студена вода и я сложи на врата си. Адски го болеше главата. „И сега ако ми се размине и не получа инсулт ще черпя.“ – каза си мислено. Хвърли едно по едно фланелката, гащетата и остана гол както майка го е

родила.

– Олеле боже, умирам! – изстена Мони. Потърси още кърпи, намокри ги и една по една ги уви около тялото си. Адският огън го гореше отвътре и не искаше да угасне. Накрая се пресегна, грабна каната със водата и я изля на главата си. Колкото и пъти да бе ходил за риба в миналото, такова чудо не му се бе случвало. Такъв силен слънчев удар не бе получавал. Забравеният телевизор за миг премигна. По Евроком излъчваха някакъв концерт на Лучано Павароти. Възпълничкият певец пристъпи напред, усмихна се мило и запя страхотната и любимата неаполитанска песен на Мони Таранката.

– О-о-о-о, со-о-о-ле ми-и-и-о-о!...

На Мони в тоя момент съвсем не му бе до песни. Беше свалил изсъхналите кърпи от тялото си и забързано се втурна към банята. Отвирана на студената вода и с тракащи зъби се шумugna под душа.

– Соле, соле, ама ще пукна от това соле! – едва успя да изрече между две тракания на зъбите.

КРАЙ

© 2006 Алекс Болдин

Източник: Авторът

Разпространява се при условията на лиценза „Криейтив Комънс – Признание –
Некомерсиално – Без производни“ версия 2.5 (CC-BY-NC-ND version 2.5)

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2938>]